

derscheid tussen scheppen en maken. Wat wij „natuur” noemen is altijd een resultaat van menselijke bewerking en cultuur. Maar daarmee verliest de natuur haar normatief karakter. Ook de opvatting, als zou de doelmatigheid der wereld daaruit zonder meer af te lezen zijn, is niet meer de onze. We zijn gaan inzien dat de orde in de wereld tot stand komt in een samenspel met de mens, die er verantwoordelijkheid voor op zich neemt. En die uiteindelijke vooronderstelling dat er een wereld op zich zou bestaan, waaraan het menselijk inzicht en initiatief niets wezenlijks vermag bij te dragen, wordt zeker door de wijsbegeerte niet meer gedeeld. Daarom komt dit pauselijk woord voor ons van zo ver.

Wij verstaan ons zelf niet meer volgens dit traditionele wereldbeeld. Voor ons is de sexualiteit niet langer dat sterk doelgerichte, natuurmatige gegeven. Sexualiteit is veeleer een veld, dat op verschillende manieren geduid kan worden en vorm kan krijgen. De feitelijke wijze waarop wij de sexualiteit vorm geven, hangt onverbrekkelijk samen met ons personalistisch wereldbeeld, waarin de menselijke sexualiteit in eerste instantie de ontmoeting is van twee mensen en waarbij als norm wordt gezien de authenticiteit van die ontmoeting zelf.”

Uit het bovenstaande ziet men, dat de evolutionistische inslag van het denken van collega Arntz de scheppingsgedachte verzwakt, althans de gedachte aan Scheppingsordeningen. De verzwakking van het creationistisch teken is een bijzonder belangrijk gebeuren. Wanneer men de natuur niet meer als Schepping ziet, dan wordt merkwaardigerwijs de ethiek soms al heel spoedig naturalistisch, zoals de rapporten over het seksuele leven van de Amerikaanse man en vrouw, van de hand van Kinsey, een bioloog, een naturalistische seksuele ethiek sterk in de hand hebben gewerkt. Men zou het een paradox kunnen noemen, dat diegenen, welke Gods algemene openbaring in de natuur (en de daarin te herkennen teleologische verbanden) ontkennen, de weg vrijmaken voor het naturalisme.

Collega Roscam Abbing blijkt toch aan de sprake der natuur wel te hechten. Even verder (p. 169) zegt hij: „Tot een principiële fundering van dit monogame levenslange huwelijk kan men op strikte wijze niet komen door waarneming van de natuur, al kan men langs die weg wel een sterk vermoeden krijgen . . .” — een uitspraak, die mij nu weer rijkelijk ver gaat!

Hoe dan ook, het was alleen mijn bedoeling nog eens aandacht te vragen voor een vraagstuk, dat voor onze gehele wereldbeschouwing